

K R Ú Ž K O Z O R - občasník Slováckého krúžku v Brně

- - - - - Číslo 24 - 23. března 1994 - - - - -

PROGRAM KRÚŽKU NA II: ČTVRTLETÍ 1994

- 23.3. 19,30 II. TRADIČNÍ KOST SLIVOVICE a beseda v Klubu
Vojenské akademie, Šumavská 4.
- 30.3. 17,00 Propagační vystoupení krúžkového souboru v uli-
cích města pro festival FOLKLORE '94
- 2.-3.4. Festival FOLKLORE '94, krúžek se účastní minimálně,
uvádíme však program:
2.4. 15-18 h. soutěžní vystoupení v Divadle brí Mrštíkú
3.4. 10 h. průvod souboru /cca 25/ ulicemi města
13-18 h. soutěžní vystoupení v Divadle brí Mrštíkú
13-17 h. náměstí Svobody veřejná vystoupení
17 h. na Petrově slavnostní mše svatá za účasti
souború festivalu
20 h. krojovaná ponlázková zábava v hotelu Voro-
něž a vyhlášení výsledkú festivalu, vstup-
né 60 Kč civilové, 30 Kč krojovaní /vč.
přivítání vínem/, aktivní účastníci průvo-
du vstup zdarma
- 20.4. 19,30 Beseda v Klubu VA, Šumavská 4
- 11.5. 19,00 Večer Klubu přátel lidového umění v Klubu VA, Šu-
navská 4 - program zatím nestanoven
18. 5. 19,30 Beseda v Klubu VA, Šumavská 4
- 15.6. 19,30 Beseda v Klubu VA, Šumavská 4
- 11.6. Setkání Slováckých krúžkú z Bratislavy, Brna a Prahy
ve Skalici na Slovensku a v Tvrdonicích
- 25.6. Vystoupení mužského sboru na 49. mezinárodním folklórním
festivalu ve Strážnici v pořadu Podvečerní zpívání a nož-
ná celého krúžkového souboru v pořadu Folklórní ozvěny

Výhledově:

- 13.-26.7. Zájezd krúžkového souboru na Mezinárodní folklórní
festival Zeeland v holandském městě SAS VAN GENT
- 21.9. První beseda po prázdninách v Klubu VA, Šumavská 4 a
25. číslo Krúžkozoru

- x -

SPONZOŘI A DÁRCI

Do tomboly na 44. slováckém plesu přispěli ING. M: DOSTÁL,
DŮM TECHNIKY, J. HŮSKOVÁ, DR. J. JANČÁŘ jménem Ústavu lidové
kultury ve Strážnici, Y. JANOŠÍKOVÁ, ING. F. KAŠNÍK, J. KOPŘI-
VOVÁ, Z. KOTAS, R. KREJČÍ, MGR. J. M. KRIST, Z. KRISTOVÁ, J.
MACHÁČEK, MGR. M. PAVLÍK, P. RAMPULA a J. VESELÝ. Celkem se
sešlo 40 cen.

Finanční příspěvek krúžku zaslal S. ŽMOLA z Vídně.

Všem dárcům pěkně děkujeme!

JUBILANTI

OSADESÁTINY oslaví

- 6. 5. Oldřich Krejčí z Kyjova
- 30. 5. JUDr. Zdeněk Sušil

SEDMDESÁTINY oslavili nebo oslaví

- 4. 3. JUDr. Věroslav Blahutka z Uh. Brodu
- 17. 3. Drahomíra Kučerová
- 2. 4. Ing. Vladimír Svoboda - Hefin

PĚTASEDMDESÁTINY oslaví

- 16. 8. Mgr. Miloslav Pavlík

PĚTAŠEDESÁTINY oslaví

- 4. 7. Ing. Josef Kučera

PĚTAPADESÁTINY oslavili nebo oslaví

- 31. 11. Jan Beránek
- 12. 3. Miroslav Žajdlík
- 23. 6. Zdenka Veselá

PADESÁTINY oslavily nebo oslaví

- 21. 1. Alena Havlíková
- 9. 9. Zdenka Kristová

Všem jubilantům srdečně blahopřejeme a přejeme další dlouhá léta ve zdraví!

KE KOŠTU SLIVOVIC A JINÝCH PÁLENÝCH '94

Moto: Lepší stopka slivovice,
než na hrobě čtyry svíce!

Slovácko - jižní Morava je významným vinorodým krajem. Proto není divu, že se ustálilo v krúžku koštování vín ze vzorků našich členů a příznivců, pravidelně v liché roky, poslední '93.

Na Slovácku se rodí také dobré ovoce. Trnky, švestky, durancie, slívy, karlátky, špendlíky, dále meruňky, hrušky, jablka, abych jmenoval aspoň ty, o kterých bude dále zmínka. Kromě spotřeby v nezrzašeném stavu se méně často jmenované ovoce zpracovává na víno. Za to hojněji se využívá ve vypáleném stavu. Ve snaze prezentovat výdobytky svých pěstitelských prací vznikla v krúžku nová tradice koštu pálených počínaje '92 a tedy letos už podruhé.

Oproti koštu vína, kterému většinou předchází degustace s vyhodnocením nejlepších vzorků fundovanými odborníky, ať profesionály nebo amatéry, není to obvyklé před koštem páleného. Už při prvním koštu jsme prezentovali vzorky s předběžným vyhodnocením. Při sestavování degustační komise se nepodařilo obsadit ji profesionálními odborníky a tak jsme do ní delegovali své známé a i z našich řad. V této tradici pokračujeme i při letošním koštu a předpokládáme, že tak bude i v dalším dvouletí, že vznikne bienále.

Bylo by na místě zdůraznit, že nemírné pití alkoholu je zdraví neprospěšné. I této skutečnosti jsme si byli plně vědomi a měli jsme při prvním koštu určité obavy. Uvážíme-li, že podle statistiky je u nás asi 5% notorických alkoholiků, pak bychom ovšem měli počítat, že se při koštu také někdo takový objeví a bude nám kazit naše renomé dobrých večerů při cimbálce. Ale už první košt nám tyto obavy rozptýlil. Je dávno všeobecně známo, že mírné užívání alkoholu ať už v podobě vína nebo páleného kromě dobré nálady také tělu prospívá /oproti drogám nebo tabáku/. Dokonce se dnes vědci shodují, že to působí příznivě např. proti infarktu, preventivně proti nachlazení /ne ovšem až v průběhu/.

Ovšem v uvedeném slovíčku "mírné", tedy určitá míra, lépe mírka, to je ta podstata. Ale jak malá dávka, musí si každý sám vyzkoušet. Pochopitelně, nelze doporučovat zkoušet tuto únosnou míru mladistvým, ženám v pozeňnaném stavu, nemocným či řidičům v akci, a nucení k tomu je považováno za velký prohřešek /ostatně zákon na to má své odborné výrazy v příslušných paragrafech/.

Poznat onu míru a dovést ji nepřekročit, v tom spatřuji jeden ze způsobů umění žít. A přidáme-li k tomu zpěv, hudbu a tance, jako při našich besedách, potom nejsme daleko od šťastně prožitých chvil v našem životě.

Tož, při koštu jen na zdraví a nikdy proti!

VIK

- x -

SPANILÁ JÍZDA SLOVÁCKÉHO KRÚŽKU NA FAŠANKOVÉ SLAVNOSTI
12. 2. 1994 /skrytým pérem zaznamenal Ujo Fajo/

Po značném časovém odstupu se výboři Slováckého krúžku v Brně rozhodli uspořádat zájezd zájemců na 8. ročník festivalu fašankových zvyků ve Strání. Tuto skutečnost zřejmě s velkou nelibostí přijali naši východní sousedé. Asi jim došlo, že naše přítomnost na moravsko-slovenském pomezí může vážně narušit poměr sil... A proto slovenská strana a potažmo i slovenská strana použila těch prostředků, které měla momentálně na skladě... Začali na nás pouštět silné větry, za kterými pak následně přicházel od východu mráz. Ale nás to samozřejmě nemohlo zlomit. Ve Strání, v určené nám na převlečení hasičské lednici /či zbrojnici/ jsme se pak kroje náležitě podvlékli. Zde se potvrdila kompaktilita a soudržnost opravdu soudružská členů krúžkového souboru...

S dojetím jsem např. sledoval jak basista Bulíček naléhal na jednu z našich předních baculatých tanečnic menší postavy, aby si vzala jeho "jégrovky" řka, že jeho zahřívá zatím ještě žár mládí... Se slzami v očích mu tato dívenka děkovala a říkala, že by potom svoje hedvábné punčocháčky na tyto jégrovky nenatáhla. Opravdu musím konstatovat, že extrémní počasí prověřovalo charaktéry. A je potěšující a dívkám jistě milé, že někteří z chlapců, ač to tají, mají vzácně velký charakter... Byly u mnohých z nás různé představy jak čelit tomu velikému chladu. Pavel Rampula navrhnul použití ochranného prostředku zn. Iris proti chladnému větru... jistě zajímavé řešení. Já jsem snil o použití elektrické podušky jakožto perfektního vyhřívadla mojego bolavého "cemru". Strčil bych si ji pod kabát, občas zašel někam do stavení, zevnitř se zahřál halúzkovou a zevně zastrčením koncovky vodiče do zásuvky. A na vystoupení na náměstí bych použil prodlužovačku nebo bezdrátový systém přenosu elektrické energie.

Ale nyní k vlastnímu průběhu zájezdu... První zastávkou byla BYSTRICE POD LOPENÍKEM. Když jsme vjeli do obce, vypadalo to, že už budeme tahat bobkovníky z postele. Ale nakonec se ukázalo, že měli oddechový čas v místním šentyši, aby nabrali nových sil. My jsme se tam také posilnili. Někdo fermentem, někdo borovičkou a někdo i pivem.

Venku před hospodou jsme byli svědky dalšího tradičního uchovávání masopustních zvyků, jež se zde přenáší léta z generace na generaci... Nejmladší obyvatelé Bystřice nám totiž naprosto nezištně a s nadšením, jež bylo jim vlastní, předvedli "fašankové chození po zábradlí". Na dotaz přítomné tu redaktorky brněnského rozhlasu nám sdělili, že to již dělali jejich dědové za císaře pána /ale tehdy prý to zábradlí bylo ještě dřevěné - inu, pokrok se projevuje ve všem/. Většina z nás je už natolik zřejmě trhlá ze současného tržního hospodářství, že považovala uvedenou redaktorku za pracovníci berního úřadu, která doprovázela bobkovníky proto, aby si činila soupis jim nalévaných alkoholických nápojů, darovaných vajíčků, špeku a slaniny za účelem vystavení daně z přidané hodnoty a jejího odvodu na účet příslušné finanční správy do termínu daného zákonem... Pochopitelně, že jsem věděl, že je to blbost, že ve skutečnosti šlo o spotřební daň...

Ale vpravdě to byla rozhlasová reportérka. Ji doprovázel zvukový technik, který fašankovou obchůzku natáčel s tím,

že jak sám říkal, jít při reprodukci patřičně zrychlí, aby nahrávka odpovídala tempu otců letošních bobkovníků... Toto vysvětlení mne plně uspokojilo, neboť jsem nevěděl, proč se chlapci bobkovníci tak loučavě šourají. Vždyť mohli přece běhat velice rychle a technik by potom při vysílání jejich běh zpomalil...

Z Bystřice již nebylo daleko do KOMNĚ. Přijeli jsme do dědinky a byla prázdná... Vedeni předtuchou kopírovali jsme tok místního potoka, neboť jsme věděli, že místní požárníci, nyní hasiči, kteří organizovali fašankovou obchůzku, si nebudou komplikovat život a postupovat tak, že by se vezli s proudem, ale že jsou mladou krví, budou zásadně vždy vpředu proti proudu dění... A také, že ano... Každým krokem, notně vrávoravým, podepřeným alkoholickým opojením, postupovali skakuní a šašúři proti toku potoka. Šašúři tentokrát byli mladí a zřejmě v důsledku toho značně bázlivi... A tak jsme je museli v drtivé většině prosit, aby nás namazali, abychom proboha neodjeli z Komně bez důkazů, že jsme tam byli... Naše krůžková hospodářka by nám jinak neproplatila diety. Jsa částečně namazaní zevně a plně zevnitř jsem já i druzí moji druzi a podruzi doprovázeli komenské skakuny. A tito skákali opravdu dobře. Místní obyvatelstvo bylo na úrovni. Jejich koláčky byly opravdu dobré, což mohou potvrdit naše zpěvačky, které jsouce dobře maskovány hlinkami v tvářích ztratily svoji vlastní tvář a chořily si pro koláčky i dvakrát... Dokonce jedna z nejmenovaná i třikrát...

Určitým narušením celkové pohody byl malý incident Jiřiny Kopřivové ml. a Maryny Matuszkové, které byly z nám neznámých důvodů osobně ohledány skakuný doprovázejícím příslušníkem Sboru národní bezpečnosti... Tentokrát žádný z účastníků nebyl pokousán a tak Kamil Palčo nebyl překonán...

Nakonec jsme byli rádi, že se nám podařilo přes humna ujet autobusem přes kopec do BŘEZOVÉ... Ta byla poplatná svému jménu. Místní hasičská omladina máje na tváři punčocháče z výbavy svých babiček a na těle pracovní modráky, jež používá při nácviiku požárního útoku s hadicemi typu "D", se snažila nás březovými košťaty podmést. Neúspěšně, neboť která z našich svobodných děvčat by se nechala podmést, že ano? Pak by se nedaly a zůstaly tak nám v krůžku na ocet.

Po delším čekání se v ohybu ulice objevily poněkud žalostné trosky něčeho, co by se s určitou mírou fantazie dalo

nozvat masky... Museli jsme se na ně obracet s dotazy: "Haló, vy, ano, vy masko... co jste za masku...vy, Masko?!" Byli tak mile opilí. Mysleli si, že masky jsme my. Z nich táhlo, z nász táhlo, ze Slovenska táhlo mrazivě. Strízlivý byl asi jen jejich notně omšelý koník táhnoucí za sebou ještě více omšelý vozák nalozžený proložkami na vejce. Mám dojem, že svými maskami maskovali svou pašeráckou cestu na Slovensko, kam zřejmě zavezli vajíčka, neboť tam už se blíží Velká noc a prozíraví horalé z východních straní Bílých Karpat začínají vyrábět ze zbylé jejich loňské lavorovice chutný vaječný koňak na export k nám na Moravu...

Poněkuť zklamání, ale také již notně vyhladovělí jsme svou spahilou jízdu chtěli přerušit spižním ležením. Ale naše spižní markytánka Zdena Kristová totálně neuspěla. Obyvatelé před námi zavírali okenice, místní hospodští nabízeli nám oběd zhotovený pouze z našich zásob, jež jsme sebou vezli.

A tak jsme v časně popoledních hodinách dorazili do STRÁNÍ... Bóže, jak nám mnohým je tato obec blízká /...že, Petulko.../, jak nám mnohým učarovala! Já, například, jsem tudy jezdíval co chvíli ke svojej starej mati Vaďovskej. Co já jsem se jí navozil tam proviantu... A to ještě za totality... tehdá to ještě šlo. Ale teď, když zavřeli hranice a minulý týden dala slovenská vláda zájaz dovozu potravin bez atestu? Nic... utrum... Já chtěl totiž ve volné chvílce zaskočit do Vaďovice a mati dovézt cukr... No, to vám nepřeji... to mně věřit nebudete. Pokoušel jsem se tedy ten cukr propašovat, věda, že se to nesmí legálně... Já vůl. Ti financi, když mne viděli v kroji s vědomím, že ve Strání jsou fašanky a že já mám málo času na cestu do Vaďovice a zpátky, se vši ochotou mi vyšli vstříc s tím, že ten heroin /já jim totiž, ve snaze je obelstít, trapně hlásil, že nevezu cukr, ale heroin/ není na zákazové listině z minulého týdne a že jeden z nich prý byllí v sousedních Bzincách pod Javorinou a že mi tedy ten heroin ochotně a rád doručí mojí staré mati vaďovskej... a že kdyby to byl cukr, tak ten by, bohužel, protože je to potravina a já nemám atest, museli zabavit... a punkun...

Ale co? My jsme přeci dojeli do Strání, abychom předvedli své umění. Navlékli jsme se tak, jak jsem uvedl na začátku do krojů a hurá do průvodu. Šlo se nám velice dobře... To proto, že nám do zad foukal silný vitr a od Farské dvorany k Zámečku to bylo s kopce... A tak jsme se dobatolili na plac před Zá-

meček, kde jsme vystupovali pro všechny světové strany a místní diváky. Vítr nám bral slova písniček od úst a zcela neprocleně je nesl do širé slovenské roviny... Mám z toho dobrý pocit, neboť když nymí náš rozhlas omezil vysílání na dlouhých vlnách pro Slovensko, tak jsme se aspoň my postarali o odpolední kulturní poslech na slovenské straně, a to zcela bez placební rozhlasových či jiných poplatků tamnímu koncesionáři... Možná tam nastala i panika, protože jsme mimo jiné zpívali, že šeccko sebereme, prý ajť plané hrušky...!

A pak jsme jedli, pili a zase jedli... /šlachovitý guláš, joj.../. Večer jsme měli vystoupení ve Farské dvoraně... Vystoupení předcházela dialog našeho starosty J. M. K. s pánem Popelkou, který měl nahradit objednané, avšak neuskutečněné vystoupení pánu Lasiči a Satínského... Starosta byl fakt fajn... nedal se chytit do osidel dotazujícího se a zle dotírajícího pána Popelky, a díky dopínku, který absolvoval už od pátku večera, se ze šeckého vyslékl a vyvlékl jak chycená lasička. Takže si myslím, že toho Lasicu nahradil více, než dobře.

Vystoupení našeho souboru nemohu komentovat, protože existuje rčení, že totiž každý lišák si chválí svůj ocas... a to bych nechtěl. Zpěvačky zpívaly pěkně a zpěváci hlasitě...

Po obligátním guláši se každý dle svých možností a zájmů zúčastnil zábav, jež probíhaly ve Strání. Ať už to bylo ve Farské dvoraně nebo na Zámečku nebo v postýlkách místních domorodkyň i domorodců... A jak se říká, za pět minut po dvanácté jsme se stačili převlédnout do civilu a vydat se na cestu domů... Po cestě jsme přežjeli autobus se souborem Račošov z Veselí a to bylo, myslím si, zcela v pořádku, neboť přece my jsme poněkud dál směrem k Evropě.

Zpáteční cesta nočním expreslajnem probíhala tradičně za zpěvů všech, včetně sovětských a naší chasou tak oblíbených častušek /?/. Určité novum bylo v tom, že se začíná projevoval určitá příčinnivost nové, mladé a nastupující generace v taneční skupině... Jim totiž asi nestačí to, co se do nich k hustí v nácviku. Jeden z nich - náš plavovlasý andílek - byl natolik inspirován vším, co ve Strání viděl, že nechtěl čekat až do pondělka do nácviku, ani na pondělní naše fašankové vystoupení v krúžku, kde tančí s ostatními chlapci podšable... ale iniciativně a příčinnivě bez ohledu na ospalost a únavu trénoval již cestou domů a vytrvale házel šavlu...

Toť spanilá jízda na fašanky 1994! 13.2.1994 © ujo fajo

Z PŘEHLEDU FOLKLÓRNÍCH FESTIVALŮ A NARODOPISNÝCH AKCÍ
PRO ROK 1994

26. 3. Klub kultury, Uh. Hradiště: slavnostní představení k 25. výročí souboru Kunovjan
27. 3. Hodonín: 12. ročník soutěže mladých zpěváků "Věneček z rozmarýnu Fanoše Mikuleckého"
- 2.- 3. 4. Brno: mezinárodní folklórní festival FOLKLORE
4. 4. Buchlovice: Velikonoční pchůzka
9. 4. Svatobořice: regionální kolo Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbunku - Kyjovsko
13. 4. Buchlovice: "Žertování", pořad muzikantských a tanečních klípků
15. a 17. 4. Velká nad Veličkou: Mladé Hornácko
24. 4. Dubňany: Setkání mužských sborů
Veselí nad Moravou: Soutěž o stuhu Slávka Volavého
30. 4. Kyjov: Stavění máje
Uh. Hradiště: Premiérový pořad souboru Hradišťan
1. 5. Zlín: Stavění máje
Strážnice: Zahájení výstavní sezóny v Ústavu lidové kultury s Nadací BROLN
21. 5. Staré Město u Uh. Hradiště: Regionální kolo Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbunku - Uherskohradištsko a Uherskobrodsko
22. 5. Buchlovice: Zpívání VI. - Láska 1. - setkání mužských folklórních sborů
Třebusko: Slavnosti, vzpomínka na výstavku před stolety k Národopisné výstavě československé
- 27.- 29. 5. Tvrzňovice: Slavnosti Podluží v písni a tanci
28. 5. Zlín: Kácení máje
- 28.- 29. 5. Vlčnov: Slavnosti s Jízdou králů
Lipov: Regionální kolo Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbunku - Hornácko
31. 5. Kyjov: Kácení máje
- 3.- 5. 6. Pardubice: II. mezinárodní folklórní festival
Rožnov pod Radhoštěm: Folklórní festival "Rožnovská valaška" /armádní soubory/
10. 6. Strážnice: Výchovný koncert Nadace BROLN
- 10.- 12. 6. Kyjov: Mladá Kyjovska
11. 6. Velké Pavlovice: Regionální kolo Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbunku - Hanácké Slovácko
- 17.- 18. 6. Lázně Bělohrad: Mezinárodní folklórní festival "Pod Zvičinou"
- 24.- 26. 6. Strážnice: 49. ročník Mezinárodního folklórního festivalu
2. 7. Buchlovice: Počvečer v atriu - "Léto u fuchsii"
- 7.- 10. 7. Zlín: Festival dechových orchestrů a folklórních souborů
- 10.- 11. 7. Klatovy: Folklórní přehlídka

17. 7. Strážnice: Den řemesel v Muzeu vesnice jihovýchodní Moravy
- 21.- 24. 7. Velká nad Veličkou: Hornácké slavnosti
23. 7. Buchlovice: Podvečer v atriu - "Léto u fuchsíí"
2. 8. Buchlovice: jako shora
13. 8. Domažlice: Chočské slavnosti "Vavřinecká pouť"
- 14.- 21. 8. Šumperk: 4. mezinárodní folklórní festival
20. 8. Veselí nad Moravou: Bartolomějský jarmark
- 25.- 28. 8. Strakonice: Mezinárodní dudácký festival
- 27.- 28. 8. Liptál: Liptálské slavnosti
Červený Kostelec: festival "U nás na Náchodsku"
3. 9. Chručim: Chručimské dožínky
- 3.- 4. 9. Brno: V. mezinárodní folklórní festival
4. 9. Strážnice: Den vinařů v Muzeu vesnice jihovýchodní Moravy
11. 9. Dolní Lomná: Folklórní slavnosti
- 15.- 16. 9. Uh. Hradiště: IV. mezinárodní festival hudebních nástrojů lidových muzik
- 17.- 18. 9. Luhačovice: II. Středoevropský dětský folklórní festival
25. 9. Buchlovice: Zpívání VII. - Víno 2. - setkání mužských folklórních sborů
- 15.10. Kyjov: Čtyři týdne do hodů
- 28.10. Buchlovice: Burčáky s Burčáky, beseda u cimbalu v zámeckém sklepě
- 11.11. Strážnice: Hody
- 11.- 13.11. Kyjov: Hody
- 10.12. Lukov: Vánoční beseda u cimbalu
- 112.- 14.12. Veselí nad Moravou: Mikulášský trh
- 18.12. Buchlovice: Vánoční jarmark na zámku a dětské vánoce
- 23.12. Buchlovice: Vánoční večer Folklórního studia
- 25.12. Polešovice, Jalubí, Spytihněv, Buchlovice: Zpívání v kostelech /Folklórní studio Buchlovice/

Z BRATRSKÝCH KRÚŽKŮ

- BRATISLAVA - besedy v Osvětovém středisku, Stromová 18:
22. dubna a 20. května v 19 hod.
- PRAHA - besedy v KLUBU P, Trajická 10: 13. dubna, 11. května
a 8. června. Na 16. 4. chystají velkou výstavu vín
/na 400 vzorků/ asi v Doně barikádníků.